

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ
อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและคณะผู้บริหาร และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จัดทำโดยงานนโยบายและแผน สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอจะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าได้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๓

---

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร

๑.๑ ส่วนราชการ/อำนาจหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ นั่นก็คือ จังหวัดยะลา มีพื้นที่ประมาณ ๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๘,๗๕๐ ไร่ เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอเป็นไปด้วยความสะดวก ได้กำหนดพื้นที่ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านละแอ, หมู่ที่ ๒ บ้านตาเป๊าะ, หมู่ที่ ๓ บ้านกือยา, หมู่ที่ ๔ บ้านกูแบรายอ, หมู่ที่ ๕ บ้านชะเม๊าะ และหมู่ที่ ๖ บ้านปือรอ จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๖๗๕ คน แยกเป็น ชาย จำนวน ๒,๔๓๒ คน หญิง จำนวน ๒,๒๙๑ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๐๑ คน/ตารางกิโลเมตร และมีครัวเรือน จำนวน ๑,๑๗๙ ครัวเรือน โดยแบ่งการบริหารส่วนราชการ ประกอบด้วย

๑. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานบริหารทั่วไป งานการเจ้าหน้าที่ งานนโยบายและแผน งานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว งานกิจการสภา งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานรักษาความสงบภายใน งานการศึกษา งานด้านสาธารณสุข งานสวัสดิการสังคม งานธุรการ และงานอื่นๆ ที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ

๒. กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดบัญชี ทุกประเภท ทะเบียนคุมเงิน รายได้และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุของ อบต. งานตรวจสอบภายใน และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และงานที่ได้รับมอบหมาย

๓. กองช่าง มีหน้าที่เกี่ยวกับ การสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและงานเขียนแบบ การตรวจสอบการก่อสร้าง งานควบคุมตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรม เครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติติดตาม การควบคุมการปฏิบัติงาน เครื่องกล การควบคุมการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงาน ควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ จำนวนบุคลากร/ประกอบด้วย

สำนัก/กอง	พนักงานส่วนตำบล	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป	รวม
สำนักปลัด	๘	-	-	๖	๑๔
กองคลัง	๓	-	-	๑	๔
กองช่าง	๒	-	๑	-	๓
รวมทั้งสิ้น	**๑๓**	**-**	**๑**	**๗**	**๒๑**

ที่มา : สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลภารกิจและจำนวนบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลละแอที่จะต้องปฏิบัติงานอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลละแอให้ดีขึ้น จึงขอวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ โดยใช้หลัก SWOT Analysis

การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน เป็นการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาด้านๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของท้องถิ่น อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในของท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมินสถานภาพของท้องถิ่นในปัจจุบันโดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันท้องถิ่นมีสถานภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน” สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โดยใช้เทคนิค SWOT analysis การพิจารณาถึงปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (Strength – S) จุดอ่อน (Weak – W) และปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส (Opportunity – O) และอุปสรรค (Threat – T) เป็นเครื่องมือ ดังนี้

<u>การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ</u>

แนวทางการพัฒนา	จุดแข็ง / โอกาส	จุดอ่อน/อุปสรรค
ด้านเศรษฐกิจ	**<u>จุดแข็ง (Strength – S)</u>** ตำบลละแอ มีเขตพื้นที่ตั้งอยู่ติดกับตำบลปะแต, ตำบลยะลา, ตำบลเปาะเส็ง อำเภอเมือง และตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	**<u>จุดอ่อน (Weak – W)</u>** เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่มเกิดน้ำท่วมบ่อยในบางหมู่บ้าน และเกิดเหตุความไม่สงบบ่อยในถนนสายหลักทำให้ภาพติดลบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
	<u>โอกาส (Opportunity – O)</u> พื้นที่เขตตำบลเป็นตำบลเชื่อมต่อกับอำเภอเมืองยะลา จึงเหมาะสมต่อการขนส่งโดยเฉพาะผลผลิตทางการเกษตร	**<u>อุปสรรค (Threat – T)</u>** เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นระยะอย่างต่อเนื่องตลอด ๖ ปีที่ผ่านมา
ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	**<u>จุดแข็ง (Strength – S)</u>** ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงให้ความสำคัญกับการเรียนด้านศาสนา มีบุคลากรผู้มีความรู้ทางศาสนาอยู่เป็นจำนวนมาก มีโรงเรียนภาครัฐและเอกชนในพื้นที่	**<u>จุดอ่อน (Weak – W)</u>** เมื่อประชาชนให้ความสำคัญกับการเรียนศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง และให้ความสำคัญกับการเรียนสายสามัญ เป็นอันดับรอง
	<u>โอกาส (Opportunity – O)</u> เมื่อประชาชนมีความรู้ด้านศาสนาเป็นมากขึ้น จึงควรปรับปรุง และพัฒนาการเรียนรู้ เช่น สถาบันทางการศึกษาในตำบลให้มีคุณภาพมากกว่าเดิม และเปิดกว้างในการเรียนการสอน	**<u>อุปสรรค (Threat – T)</u>** ขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการพัฒนาสถาบันทางการศึกษา

แนวทางการพัฒนา	จุดแข็ง / โอกาส	จุดอ่อน/อุปสรรค
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	**<u>จุดแข็ง (Strength – S)</u>** ตำบลละแอมีเส้นทางเข้าสู่ตำบลด้วยถนนลาดยางจากอำเภอยะหา – ละแอ ระยะทาง ๔ กิโลเมตรใช้เวลาในการเดินทางจากอำเภอถึงตำบลประมาณ ๑๐ นาที มีความเชื่อมโยงกับถนนในหมู่บ้านทุกสายในทำให้เกิดความสะดวกในการขนส่งสินค้า และสินค้าเกษตร รวมทั้งการสัญจรไปมา	**<u>จุดอ่อน (Weak – W)</u>** เส้นทางในหมู่บ้านชำรุดขาดงบประมาณในการซ่อมแซม
	<u>โอกาส (Opportunity – O)</u> มีงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก (เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ)ในการก่อสร้าง	**<u>อุปสรรค (Threat – T)</u>** ในช่วงฤดูฝนเกิดน้ำท่วมทำให้ถนนเส้นทางในหมู่บ้านชำรุด
ด้านสาธารณสุข	**<u>จุดแข็ง (Strength – S)</u>** ตำบลบาละแอมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีกลุ่ม อสม.ในการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ที่เข้มแข็ง	**<u>จุดอ่อน (Weak – W)</u>** ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องสุขภาพอนามัย
	<u>โอกาส (Opportunity – O)</u> สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีการสนับสนุนด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องทุกๆปี	**<u>อุปสรรค (Threat – T)</u>** มีการเกิดโรคระบาดใหม่ทำให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องเตรียมพร้อมตลอดเวลา
ด้านพัฒนาสังคม	**<u>จุดแข็ง (Strength – S)</u>** ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ไม่มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง	**<u>จุดอ่อน (Weak – W)</u>** ประชาชนส่วนใหญ่เรียนด้านศาสนาอย่างเดียว มีการศึกษาด้านสามัญน้อย
	<u>โอกาส (Opportunity – O)</u> มีการสนับสนุนส่งเสริมอาชีพจากหน่วยงานต่างๆจากภายนอกแก่ประชาชนทำให้มีรายได้มากยิ่งขึ้น	**<u>อุปสรรค (Threat – T)</u>** การแพร่ระบาดของยาเสพติด สิ่งอบายมุขในหมู่วัยรุ่นมีมากขึ้น

๑. ปัญหาทางสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ตำบลละแอมีที่ตั้งอยู่ที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่จึงประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เกิดผลกระทบวงกว้างสร้างความเสียหายให้กับเกษตรกร เนื่องจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในสภาพแห้งทั้งตำบล

๒. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

ได้แก่ ปัญหาความยากจนของประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยเพียง ปีละ ๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน ความยากจนของประชากรมาจากสาเหตุ ดังนี้

- ประชากรที่ไม่มีอาชีพ (ว่างงาน) เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะประชากรในวัยแรงงาน

- ประชากรที่ประกอบอาชีพแต่มีรายได้ไม่เพียงพอ เนื่องจากประกอบอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว เช่น การประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะดั้งเดิม ยังต้องพึ่งพาธรรมชาติขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี ขาดอุปกรณ์ ขาดพืชพันธุ์ที่เหมาะสม ตลอดจนการขาดการรวมกลุ่มในระบบกลุ่มหมู่บ้าน สำหรับการดำเนินการกลุ่มในหมู่บ้านก็มีปัญหาในการบริหารงาน ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ราคาไม่แน่นอน

๓. ปัญหาด้านสังคม

๓.๑ การแพร่กระจายของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนของตำบลละแอ มีอัตราการแพร่กระจายของยาเสพติดที่เพิ่มขึ้น โดยจะมีกลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้ศึกษาต่อและว่างงาน

๓.๒ ประชาชนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

๓.๓ ไม่มีการตั้งชมรมผู้สูงอายุระดับตำบลไว้สำหรับดูแลผู้สูงอายุในตำบลละแอ

๔. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๔.๑ ขาดการบริการไฟฟ้าสาธารณะริมทาง และมีไฟฟ้าใช้ไม่ทั่วถึง

๔.๒ ปัญหาประชาชนขาดน้ำดื่มที่สะอาด ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑ ,๒ ,๔ และ ๕ เนื่องจากระบบประปาหมู่บ้านยังมีใช้ไม่ทั่วถึง

๔.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ ในฤดูแล้งจะขาดน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ตำบลละแอ เนื่องจากคูส่งน้ำเพื่อการทำนาตื้นเขิน ฝายน้ำล้นชำรุด คลองส่งน้ำไม่สามารถเก็บกักน้ำได้เพียงพอ

๕. ปัญหาด้านสาธารณสุข

๕.๑ ปัญหาโรคติดต่อต่างๆ เนื่องจากประชาชนไม่สนใจวิธีการป้องกัน ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการดูแลอนามัยแม่และเด็ก และความสำคัญของการออกกำลังกาย

๕.๒ สถานีอนามัยขาดอุปกรณ์ที่สำคัญบางอย่าง เช่น เครื่องมือทันตกรรม

๖. ปัญหาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร อันเนื่องจากเด็กและประชาชนบางส่วนยังไม่ได้รับการศึกษา ในขณะที่การจัดการศึกษานอกระบบ เช่น โรงเรียนตาดีกา ก็ยังมีปัญหา เพราะขาดเงินอุดหนุนจากรัฐ

๒. หลักการและเหตุผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ของศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยต้องดำเนินการด้านการจัดซื้อจัดจ้างการทำโครงสร้างพื้นฐานการบริหารงานบุคคล และการออกใบอนุญาตภายใต้กฎหมายระเบียบข้อบังคับหลายฉบับ ซึ่งมีลำดับชั้นที่แตกต่างกันไปโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่วางหลักการ โดยภาพรวมรวมถึงมีการบัญญัติกำหนดรายละเอียดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองต่างๆ ที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทยหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ ดังกล่าว ต้องอยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบซึ่งมีอยู่หลายช่องทาง ได้แก่ การตรวจสอบโดยกลไกทางการเมือง การตรวจสอบโดยองค์กรผู้มีอำนาจกำกับดูแลตรวจสอบ โดยองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการและการตรวจสอบจากภาคประชาชน สำหรับสภาพข้อเท็จจริงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยนั้น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนและถูกชี้มูลความผิดมากที่สุด ขณะเดียวกัน การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นกิจกรรมที่พบว่ามีการกระทำการทุจริตมากที่สุด หากพิจารณาสาเหตุของการทุจริตสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ส่วน คือ

๑. สาเหตุในภาพรวม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจความด้อยประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานตรวยสอบ การถือปฏิบัติโดยยึดตามบรรทัดฐานจากส่วนกลางและคุณภาพของคน

๒. สาเหตุเฉพาะประเภทการทุจริตประกอบด้วย

๒.๑ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการทำโครงสร้างพื้นฐานมีสาเหตุมาจากกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างการกำหนดราคากลางที่สูงกว่าสภาพความเป็นจริง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างการเมืองระดับชาติเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการส่วนกลางกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมืองตลอดจนปัจจัยจากการขาดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเงื่อนไขจากการขาดกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒ การทุจริตในเรื่องการบริหารงานบุคคลมีสาเหตุมาจากกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการบริหารงานบุคคล ให้อำนาจในการบริหารงานบุคคลแก่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากเกินไป รวมทั้งปัญหาในเชิงองค์กรบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีจำนวนมากเกินไปอันนำมาซึ่งการทุจริตโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามมา

๒.๓ การทุจริตในเรื่องการออกใบอนุญาต มีสาเหตุมาจากกฎหมายที่มีหลายฉบับซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตส่วนหนึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่ และผู้ขออนุญาต รวมทั้งระบบในการบริหารราชการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่ไม่มีประสิทธิภาพ สำหรับมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนถิ่นในประเทศไทยนั้นมีหลายประการ อย่างไรก็ตามมาตรการเหล่านี้มีพื้นฐานภายใต้หลักการเดียวกัน ได้แก่ หลักความโปร่งใส หรือหลักการมีส่วนรวมของประชาชน หลักความรับผิดชอบ หลักการห้ามบุคลากรเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน้าที่ของตน โดยนำเอาหลักการดังกล่าว มาเสริมสร้างกระบวนการในการดำเนินการของท้องถิ่นเพื่อเป็นการป้องกันหรือลดโอกาสแรงจูงใจหรือความเสี่ยงในการทุจริต

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” กำหนดพันธกิจเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผ่านยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปราม และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางและกลไกในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างทันท่วงที สำหรับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนภาคประชาสังคม รวมถึงภาคส่วนอื่นๆ ในประเทศไทยสามารถนำไปปรับใช้ในงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ประเทศไทยของเราสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างสง่างามท่ามกลางกระแสโลกปัจจุบัน

การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น ที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่างๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น ๗ ประเภทดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณการทำบัญชีจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลังส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่น

การทุจริต ในหลายรูปแบบดังกล่าวจากงานวิจัยของมาตาลักษณ์ออรุ่งโรจน์ (๒๕๕๔) พบว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริต ในสังคมไทยมี ๒ ประการ ได้แก่

๗.๑ การใช้วัฒนธรรมแบบไทยๆ ในทางที่ผิด

๗.๒ ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

กล่าวคือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตรและพวกพ้องรวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมดังกล่าว เป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น ปัญหาที่สำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึก ความซื่อตรงของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ความโลภมากในอำนาจและทรัพย์สินอยู่เหนือความรับผิดชอบและศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

สาเหตุและปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการ นับตั้งแต่เรื่องของโอกาสในการทำทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดคุณธรรมเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงินทัศนะที่ว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม มีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างความร่ำรวยวัตถุนิยมเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริตรวมทั้ง “โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว” มีความเหลื่อมล้ำมีช่องว่างระหว่างคนจน – คนรวย, คนมีอำนาจ - คนซึ่งไร้อำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่จะลดช่องว่างโดยการทุจริตมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนของกฎมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ที่บูรณาการ พันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรและภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยลดการทุจริตได้อย่างมีนัยสำคัญ (ที่มา : ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุกจริตองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ เพื่อให้ส่วนราชการทุกกอง/ฝ่ายในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ นำไปปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. วัตถุประสงค์การจัดทำแผน

๑. เพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมือง ในการต่อต้านการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ

๒. เพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยเสริมสร้างจิตสำนึก และความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภา อบต. พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างให้บังเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่น ปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

๓. เพื่อให้การบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวัฒนธรรม

๕. เพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

๔. เป้าหมาย

๑. ผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภา อบต. พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างมีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ท้องถิ่นปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์และแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลละแอบริหารราชการเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลละแอในการจัดทำแผนให้ความเห็นโครงการขนาดใหญ่ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผลโครงการ

๔. กลไกการตรวจสอบการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอมีความเข้มแข็งในการตรวจสอบ

๕. องค์การบริหารส่วนตำบลละแอมีโครงการ กิจกรรม และมาตรการ มีประสิทธิภาพลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบจนเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน

๕. ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการ

๑. ผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างมีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นและสามารถบริหารราชการเป็นไปตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

๒. ภาคประชาชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ในการจัดทำแผนพัฒนาให้ความเห็นโครงการขนาดใหญ่ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผลโครงการ อันจะนำมาซึ่งการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต

๓. สามารถพัฒนาระบบกลไก มาตรการ รวมถึงเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ มีมาตรการที่กำหนดไว้ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ทำให้ประชาชนทราบขั้นตอน และระยะเวลาการท างานลดข้อผิดพลาดของงาน ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ทำให้การบริการประชาชนมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น และประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

รายงานประเมินความเสี่ยงทุจริตการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

๑.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

๑.๒ Detective : เฝ้าระหว่าง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๑.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่าโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก

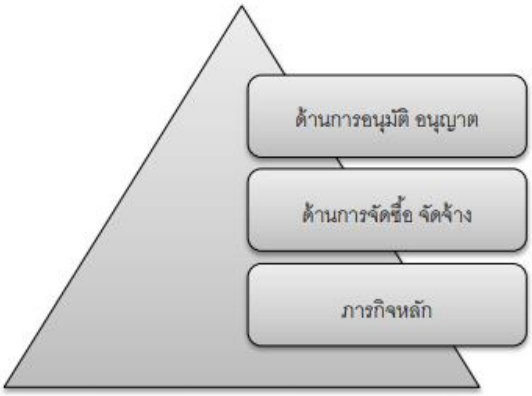
๑.๔ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าอนาคต (Unknown Factor)

๒. ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

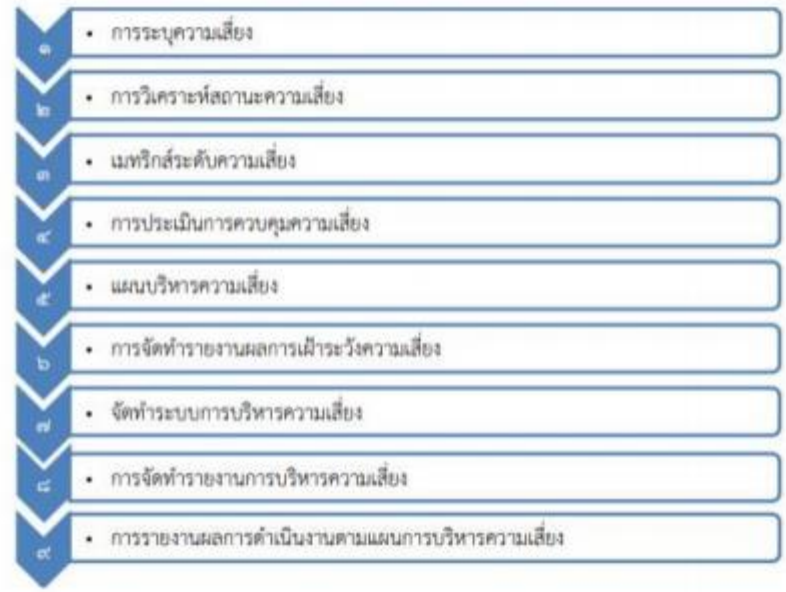
๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้วยการอนุมัติ อนุญาต ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง

๒.๓ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตครั้งนี้ใช้วิธีระดมสมอง เพื่อระบุความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง สามารถระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

ตาราง ๑ ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
ขั้นตอนหลัก : การจัดทำร่างขอบเขตงาน ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค		- การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิคไม่เหมาะสม เกินความจำเป็น ทำให้ต้องใช้ต้นทุนเกินความจำเป็น□
ขั้นตอนหลัก : การกำหนดราคากลาง ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	- ผลการประกวดราคาราคากลางสูงกว่าราคาที่ประกวดได้เกินกว่า ๑๕ %	
ขั้นตอนหลัก : การตรวจการจ้าง ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	- คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ใช้เวลาในการตรวจรับงานมากเกินความจำเป็น	

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Known Factor	- ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต - ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดลวงหน้าตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทางทุจริต จากตารางที่ ๑ มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไปจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR)				
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง				
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้าง ตรวจรับพัสดุ				

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

คือ การกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยงตามตาราง ตาราง ๒ ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณกับระดับคะแนน ความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือ ขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓
- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความ เสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น การเฝ้าระวัง□	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง)
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR)	๒	๑	๒
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	๒	๒	๔
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้าง ตรวจรับพัสดุ	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตาราง ๔ แสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนจัดทำ TOR	ดี	ต่ำ (๑)	2 ค่อนข้างต่ำ(๒)	ปานกลาง(๓)
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	พอใช้	4 ค่อนข้างต่ำ (๔)	ปานกลาง(๕)	ค่อนข้างสูง(๖)
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้าง ตรวจรับพัสดุ		4		
	อ่อน	ปานกลาง(๗)	ค่อนข้างสูง(๘)	สูง(๙)

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง หรือค่าความเสี่ยงระดับ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ โดยเฉพาะช่องสูง ๙ ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว พบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริตอยู่ใน ระดับ ๒ - ๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ - ค่อนข้างต่ำ คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับดี - พอใช้ การบริหารจัดการความเสี่ยงจะอยู่ในระดับเฝ้าระวัง และทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานการณ์เฝ้าระวัง ความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR) (ค่าความเสี่ยงรวม = ๒)	✓			
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง (ค่าความเสี่ยงรวม = ๔)		✓		
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้าง ตรวจรับพัสดุ (ค่าความเสี่ยงรวม = ๔)		✓		

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการ ทุจริตลดลง ค่าความเสี่ยงรวมไม่เกินระดับ ๖

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ค่าความเสี่ยงรวมเกินระดับ ๖

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗, ๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔, ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑, ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ตารางที่ ๗ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR)	๒	- จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริต ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง - การสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต เช่น พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการร้องเรียนทุจริตที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมเสริมสร้างความตระหนักรู้ ด้านการดำเนินนโยบายต่อต้านทุจริตแก่คู่ค้า รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น□
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	๔	
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้างตรวจรับพัสดุ	๔	

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของการรายงานผล ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส ซึ่งแบบในการรายงาน ตามตารางที่ ๙ และตารางที่ ๑๐ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ .....๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓..... **หน่วยงานที่ประเมิน** .....องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ.....	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	แผนบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓
โอกาส/ความเสี่ยง☐	ระดับต่ำ
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☑ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ) ....
ผลการดำเนินงาน	จากผลการประเมินดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ เห็นว่าการควบคุมภายในของหน่วยงานมีความเพียงพอและปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอยะหา

ตารางที่ ๑๐ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ ..... **วันที่เสนอขอ**	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่	
ผู้รับผิดชอบหลัก	
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง	
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	